

Christ

THE MYSTERY OF GOD

**God's Message of
Forgiveness & Reconciliation**

Randolph Dunn

Kraịst - Ihe omimi nke Chineke

Nke Randolph Dunn dere

Isi nke 1.

Ụbọchị ikpeazụ e kere eke dị ka e dekọrọ na Jenesis 1:26-27 bụ “Chineke wee si, ‘Ka anyị mee mmadụ n’onyinyo anyị, n’oyiyi anyị, ka ha chịa azụ nke oké osimiri na anụ ufe nke eluigwe, na anụ ụlọ, na n’elu ụwa nile, na n’ahụ ihe nile e kere eke na-agaghari n’elu ala. Ya mere, Chineke kere mmadụ n’onyinyo ya, n’onyinyo Chineke ka o kere ya;

Okwu onye nchịkọta akụkọ: Ihe e kere eke dị iche na ihe niile o kere eke dịka e mere mmadụ n’oyiyi Chineke, n’onyinyo Ya. Mmadụ abụghị ezigbo oyiri nke Chineke. E kere mmadụ anụ ahụ na ọbara ebe Chineke bụ mmụọ. Nkwupụta ngwụcha.

Chineke tinyere Adam na Iy n’etiti ihe ndị ọzọ o kere eke ka ha na-achị ma na-achị ya. Ọ gwara Adam ka ọ rụọ ọrụ ma lekọta ya. “Jehova, bụ Chineke, we nye madu ahu iwu, si, I nwere onwe-gi iri nkpuru sitere n’osisi ọ bula nke ubi a ọbara ogige: ma erila nkpuru sitere n’osisi ịma ezi ihe na ihe ọjọ: n’ihi na m̀be i riri nkpuru-vine nime ya, i ghaghi inwu anwu.” (Jenesis 2:16-17)

Okwu: Chineke nyere mmadụ ikike ime nhoro.

Ekwensu were ọdịdị agwọ nwaa Iy. “Mgbe nwanyị ahụ hụrụ na mkpuru osisi ahụ dị mma ihe oriri na ihe na-atọ ụtọ anya, nakwa na ọ na-achọsi ike inweta amamihe, o were ụfọdụ rie, nyekwa di ya, bụ onye ya na ya nọ, o wee rie.” (Jenesis 3:6).

Nwoke ahụ gere ntị n’ụgha Setan horo ọchịchọ karịa nrubeisi si otú ahụ na-akwụsi ịbụ onye ezi omume na imebi mmekọrịta chiri anya nke ya na Chineke, bụ Onye Okike ya nwere.

Ma nnupụisi nwere ihe ga-esi na ya pụta na, n’ọnọdụ ụfọdụ, a gaghị achọpụta mmehie ruo mgbe mmadụ chere Chineke ihu. N’okwu a, ihe si na ya pụta bụ ozugbo. E chụpụrụ ha na paradaịs banye n’ala ndogbu na ihe mgbu. Chineke we si agwọ ahu, N’ihi na i meworo nka, onye anābu ọnu ka i bu kari anu-ulo nile na anu-ọhia nile: n’afọ-gi ka i gārakuru, ri kwa ájá ubochi nile nke ndu-gi: M’gētiye kwa iro n’etiti gi na nwayi ahu, na n’etiti nkpuru-gi na umu-ya, ọ gētipia gi isi, i we tie ya ikiri-ukwu.

Ma Chineke nwere atụmatụ iweghachi mmadụ n’ọnọdụ mbụ na mmekọrịta ya na ya.

Okwu: Site na mmehie a, ma Adam na Iy kewapụrụ n’ebe Chineke nọ ma nwee mkpa ka ha na Ya dighachi n’otu. Nkwekọrịta a ga-achọ àjà zuru okè maka mmehie nke nnupụisi ha. O doro

anya na àjà ahụ zuru okè na-ezo aka na Chineke ghọrọ mmadụ ka ọ bụrụ àjà mkpuchi mmehie ha na ndị ọzọ nile gaje ibia.

Noa “*N’okwukwe Noa, mgbe a dọrọ ya aka ná ntị banyere ihe ndị a na-ahụbeghị anya, n’egwu dị nsọ wuru ụgbọ iji zọpụta ezinụlọ ya, sitekwa n’okwukwe ya ka o ji maa ụwa ikpe wee ghọọ onye nketa nke ezi omume nke na-abia site n’okwukwe.*” (Ndị Hibru 11:7).

Chineke gwara Noa ihe ọ na-aghaghị ime iji zọpụta ndị ezi omume ka ị laa n’iyi n’ime iju mmiri ahụ na-abianụ. Obi abụọ adighị ya na ntuziaka ndị a yiri ka ọ bụ ihe ọhụrụ mana ha doro nnọọ anya. Noa pụrụ ọbuna jwọ otú ụgbọ mmiri e ji nanị otu ụdị osisi rụọ kpomkwem ogologo, obosara na nke dị elu nke nwere nanị otu windo na ọnwụ ụzọ pụrụ isi zọpụta ya na ezinụlọ ya. Otú ọ dị, ọ malitere idọ ndị ọzọ aka ná ntị ozugbo banyere ihe ga-esi ná ndụ nnupụisi na ime mmehie pụta. Mgbe e wuchara ụgbọ ahụ, Noa na ezinụlọ ya banyere n’ụgbọ ahụ, Chineke wee mee ka anụmanụ ndị na-eku ume bata n’ime ụgbọ ahụ. Mgbe Chineke mechiri ụzọ, o meghere isi-iyi nile nke ogbu mmiri na windo nke elu-igwe iji jupụta ụwa. Mgbe ụbọchị na ọnwá gasịrị, mmiri ahụ kwụsịrị. Noa na ezinụlọ ya na anụmanụ si n’ụgbọ ahụ pụta.

Noa wukwara ebe ịchụàjà ozugbo, chụọ àjà ma fee Chineke ofufe.

Okwu onye nchịkọta akụkọ: N’ime naanị isi isii nke akwụkwọ mbụ nke Akwụkwọ Nsọ, anyị ahụla ọnọdụ atọ ebe ndị mmadụ na-enupụrụ iwu Chineke isi, na-anọchi anya ọchịchọ nke onwe ha; otu onye nupụrụ isi n’ihi na ọ dị mma n’anya na ihe a ga-achọ ime ka ha mara ihe, otu onye nupụrụ isi site n’ịchụ àjà, omume ofufe, nke na-adighị amasị Chineke ma otu ìgwè nupụrụ isi n’ihi na echiche na nzube nke uche ha na-adị njọ mgbe nile. Iwe were Chineke n’ihe niile, na-ekpe omume ha megide ụkpụrụ Ya, megidere Okwu Ya. Chineke ezi omume, onye kere ha, guzobe ihe ga-esi na ya pụta O lere anya dị mma maka omume ha. Nkwupụta ngwụcha.

Ajụjụ

1. Mmehie na-eme mgbe mmadụ na-erubere ọchịchọ ọjọọ ha?
Eziokwu ____ Ụgha ____
2. Okwu Chineke gwara Ken na “ọ bụrụ na ị na-eme ihe ziri ezi” mere ka o doo anya na Ken maara ihe Chineke chọrọ n’ụdị àjà Chineke chọrọ.
Eziokwu ____ Ụgha ____
3. Ihe mere Noa ji gosi na o nwere okwukwe na Chineke.
Eziokwu ____ Ụgha ____
4. Chineke kwere ka ndị na-ejigideghị ihe ọmụma Ya
 - a. ____ Nwee uche rụrụ arụ

- b. ___ Juputa n'ajo omume
- c. ___ Buru ndi nkwo, ndi na-akpari mmadu, na ndi mpako
- d. ___ Buru ndi na-enweghi okwukwe, ndi enweghi obi, na ndi obi tara mmiri
- e. ___ Nke niile di n'elu

5. Ndi niile diri ndu n'oge Noa kpebiri na ha ga-anogide na-eme ihe ogo.
Eziokwu ___ Ugha ___

Isi nke 2.

Nkwa Chineke.

Tira we mua Abram. Ke Abraham ama okokpon, Abasi ama onwonon onon Abram. "Jehova wee si Abram, Si n'ala gi na ndi gi na ezinulo nna gi puo gaa n'ala ahụ M ga-egosi gi: M ga-eme ka i ghoo mba ukwu, m ga-agozikwa gi; M ga-emekwa ka aha gi di ukwu, i ga-abukwa ngozi: m ga-agozi ndi na-agozi gi, onye o bua na-akochakwa gi ka m ga-abu onu, a ga-agozikwa ndi niile no n'awa site n'aka Ebreham' (Jenesis 12:12)' (Jenesis 12) ogbugba ndu na ya. Ya mere, Ebreham hapuru ulo ya gawa Kenan.

Okwu onye nchikota akuko: "Okwukwe ka o ji mere ya n'ala ahụ e kwere na nkwa di ka obia n'ala ozo, o wee biri n'ulokwu, di ka Aizik na Jekob, bu ndi ha na ha na-eketa otu nkwa ahụ mere, n'ihu na o na-ele anya obodo ahụ nwere ntala, onye bu Chineke onye na-atuputa ukpuru na onye wuru ya." (Ndi Hibru 11:9-10) O kwesiri ekwesị n'uzo doro anya na nkwa Chineke kwere Ebreham buuru ihe nile a kporo mmadu kama ibu otu mba ebe o ga-abu ihe kariri afo 400 tupu Israel aghoo mba..**Nkwuputa ngwucha.**

Ka e mesiri, mgbe Aizik mere agadi, Chineke nyere Ebreham iwu ka o churo Aizik aja nsure oku. Nke a bu ule nke okwukwe Ebreham. Ebreham chere na ebe o bu na Chineke nyere ya Aizik mgbe o na-agaghi ekwe ya na Sera muo nwa nanu ahụ na ya nwere ike ikpolite Aizik nonwu iji mezuo nkwa ya.

Gini ka mmekwita a di n'etiti Chineke na Abraham putara? Nke mbu, Chineke choro nrubesi kwesiri ntukwasị obi. Site n'okwukwe Abraham ka ewelitere nkwa Chineke inye uzo maka mmadu na Ya di n'otu, ihe ngosi nke ihe omimi nke Chineke. Agaghi emezu ya ruo mgbe otutu afo gachara, mgbe Jizos onye Nazaret, site n'ikwesị ntukwasị obi zuru ezu, ga-eji onwe ya cho onwe ya di ka aja mkpuchi mmehie nke mmadu. O bu site n'aka Aizik, nwa e kwere na nkwa, o bughị Ishmael, okpara ya, ka e ga n'ihu n'ogbugba ndu ahụ di ka Jizos si neriri Aizik site n'aka Devid.

O bu nkwa Chineke na a ga-esi n'aka Ebreham gozie ndi niile bi n'awa. Ya mere, o dighi uzo ihe a kporo mmadu nwere ike isi nweta udo. O bu nkwa na ihe gbasara omume, okwukwe, na nrube-

isi nye Jisus, Kraist, Okwu Ya, Ozi nke Mkpekorjita. O kwesighi jibu ihe ijuanya na Chineke na-agozi ndi kwesiri ntukwasị obi na ndi na-erube isi ma na-eketaghi ndi nnupuisi ahụ.

N'ih i nsogbu di n'etiti ndi na-azuru Ebreham anu na Lot, bu nwa nwanne ya, Ebreham kwere ka Lot horo ala ya, Ebreham ga-ewerekwa ebe ozu. Lot horo ebe ka mma na nso obodo Sodom. "Jehova wee si, N'ih i na iti mkpu a na-eti megide Sodom na Gomora di ukwu, na n'ih i na mmehie ha di oku nj, m ga-agbada uhu a, hu ma ha emewo kpam kpam di ka iti-nkpu megide ya nke bjakwasiri m; ma o buru na o bugh i, m ga-ama." (Jenesis 18:20-21)

Tupu Chineke ezipu ndi mmuo ozi ka ha bibie Sodom, O kpughere atumatu Ya nye Abraham onye rioro Chineke ka o zoputa Sodom n'ih i ndi ezi omume bi n'ebe ah u. Ma o di ole na ole. Ya mere, ndi mmuo ozi Chineke n'udi mmadu putara n'anyasi na-abanye n'obodo Sodom. Mgbe Lot huru ndi obia a, o siri onwu na ha ga-abanye n'ulo ya n'okpuru nchebe ya.

Abasi okokot Abraham ke ada naemi enye okodu nde ke Ur mbon Chaldea ete aka ata anyan idu. O nweghi ebe o ga-akpo ulu; naani nkwa na umu ya ga-enwe ulu otu ubochi. Um u Ebreham ga-emesia ghoo ndi Ijpt ohu. Chineke naputara umu Izrel site n'ibu ohu site n'aka Mosis iga n'ala nke ihe nketa ha, bu ala ebe Abraham kpaghariri.

Njem zm Israel banyere n'ala ahu di anya, Egypt, malitere site n'omume egwu nke umu Jakob mere megide nwa-nne-nne nke-nta, Josef, mgbe ha rere ya nye ndi-agma Ishmael, umu-ndikom Ishmael, bu okpara Abraham. Ha rere ya di ka ohu nkiti ma ghogbuo Jakob ka o kweta na anu ohia egbuola Josef. Josef nogidere na-ekwes i ntukwas i obi nye Chineke, Chineke jikwa ya mee ihe n'atumatu ya iji kee mba di ike site n'umu Ebreham. Mba a ga-enwe mgbe otutu afu gachara n'ohu na mba nke na-efe chi mmadu mere kama ife Chineke Puru Ime Ihe Niile.

Okwu onye nchikota akuko: Ndi na-azoro na ha bu ndi Chineke ha na-ekwe ka o jiri ha mee ihe otu Josef mere? Nkwuputa ngwucha.

Mgbe ihe di ka nar i afu anu gachara n'Ijpt a muru Mozis. Fero nyere iwu ka e gbuo umuntakiri Hibru niile. "N'okwukwe ka ndi muru Mozis ji zoo ya ruo onwa atu mgbe a musiri ya, n'ih i na ha huru na o bugh i nwa nkiti, ha atughikwa egwu iwu eze." (Ndi Hibru 11:23).

Ada Fero nwere omiko n'ebe o no chotara Mozis. Nwa-nne Moses we kpo nne-ya, nwa-nwayi Fero we si ya, Were nwa nka nyem ara, m'gakwughachi kwa gi. Nwaanyi ah u wee kporo nwa ohuru ah u nye ya ara, mgbe nwa ah u tolitere, o kporo ya lakwuru ada Fero, o wee kporo aha ya Mozis, si: "M mere ya n'ime mmiri." (Oporu 2: 9-10).

N'oge kwesiri ekwes i, nne Mozis kporo Mozis gakwuru ada Fero. "[Mosis] wee zuo amamihe n'amamihe nile nke ndi Ijpt, burukwa onye di ike n'okwu na n'omume: mgbe Mosis di afu iri anu, o kpebiri iga leta umu Izrel ibe ya, hukwa otu onye n'ime ha ka onye Ijpt na-akpagbu ya, o wee gbachiteere ya ogu wee bo ya obu site n'igbu onye Ijpt ah u. (Oru 7:22-25).

“N’okwukwe Mozis, mgbe o tolitere, o ji ju ibu onye a maara di ka nwa ada Fero: o chorọ ka e meso ndi Chineke ihe n’uzo na-ezighi ezi, kama ibu onye a na-emegbu emegbu nke mmehie na nwa oge, o weere ihere n’ihi Kraist di ka ihe di oké onu ahia karja akụ ndi Ijpt, n’ihi na o na-ele anya ugwo oru ya. adighi ahụ anya.”(Ndi Hibu 11:24-27).

Okwu onye nchikọta akukọ:Mgbe a zuru ya n’uzo Nile nke ndi Ijpt afọ iri anọ, Chineke zuru Mosis afọ iri anọ ozo di ka onye ozuzu aturu tupu o kporo ya ka o duputa umu Ebreham site n’ibu ohu nke ala ahụ e kwere Abraham, Aizik na Jekob nkwa ogologo oge gara aga. Nkwuputa ngwucha.

N’ihi enweghi okwukwe na nrubeisi nke ndi ohu mbu a, o were afọ iri anọ tupu ha adikebe irube isi na inara ala nkwa ha. N’agbanyeghi na e nyere ha ala a site n’amara Chineke, ha ga-aluso ndi iro Chineke ogu ka ha biri na ya.

Okwu onye nchikọta akukọ:Taa, umu mmadu no n’agbu nke mmehie. Site n’amara nke Chineke (onyinye nke Okpara Ya) anyi nwere ike itohapu anyi n’agbu nke mmehie site n’obara nke Kraist. O na-achọ nrube-isi na ikwesị ntukwasị obi gaa n’ihu ka anyi ruo Eluigwe, ala anyi kwere ná nkwa, ka anyi na-aluso ndi iro nke Chineke ogu mgbe niile. Nkwuputa ngwucha.

Okwu onye nchikọta akukọ:"Echere m" nwere ike ikpata otutu nsogbu. Kama ikwe ka Chineke na-eduzi uzọ anyi. Nkwuputa ngwucha.

Mosis, n’ihi egwu n’ihi ihe o mere, o gbapuru n’ebe Fero no, na-aga ala Midian. O wedara onwe ya ala di ka onye ozuzu aturu ruo afọ iri anọ, mgbe nke ahụ gasiri, Chineke di njikere maka ya inaputa umu Abraham, Aizik, na Jekob n’agbu nke igba ohu nkiti, ihe nnochianya nke ibu ohu nke mmehie. Chineke nyere Fero na ndi Ijpt ohere iri ihoro nrubeisi karja mbibi. Fero di ka o ghotara ike Chineke ma ohere o bua na-agafe, o na-adiri ya mfe iju. Mgbe okpara ya nwuchara, o gwara ndi Izrel ka ha laa. Ma o gbanwere obi ya ma churu ha kporghachite ha n’ibu ohu.

O bu n’Oké Osimiri Uhie ka umu Izrel ga-ahoro irubere Chineke isi ma o bu ilaghachi n’ohu. O bukwa n’ebe ahụ ka e liri Fero na ndi agha ya n’ime mmiri nke oké osimiri. Mba ohuru, nke a tohapuru n’ibu ohu, bilitere n’akuku nke ozo.

Okwu onye nchikọta akukọ:N’Oké Osimiri Uhie Fero chere na ya ga-edo ndi agha ya gabiga oké osimiri ahụ otu ahụ Mozis mere. Nke a dikwa ka mgbapu anyi si na mmehie. N’obe nke Kraist, anyi ga-eme mkpebi ma o buru na anyi chorọ ili onye-nwe anyi na-eme mmehie n’ime mmiri nke baptizim ka anyi bilie di ka ihe okike ohuru. Pol kwuru ná Ndi Rom 6:3-7: “Ka o bu na unu amaghi na e mere anyi niile e mere baptizim baa na Kraist Jizos baptizim baa n’onwu ya?+ Ya mere e ji lie anyi na ya site na baptizim baa n’onwu, ka, di nnoo ka e mere Kraist si ná ndi nwuru anwu site n’ebube nke Nna anyi, anyi onwe anyi nwekwara ike idi ndu ohuru. Nwere ike ipupu, na anyi ekwesighikwa ibu ndi ohu nke mmehie n’ihi na onye o bua nke nwuru n’ihi mmehie. " Nkwuputa ngwucha.

Ụmụ Izrel abanyeghị na Kenan, bú ala ha kwere ná nkwa, ozugbo okwukwe ha siri ike. Ha jụrụ akụkọ Jọshua na Keleb bú ndị tụkwasịrị Chineke obi. N'ihu ya, ndị Izrel wagharịrị n'ime ọzara, n'akụkụ ala ha kwere ná nkwa, ruo afọ iri anọ, ha abanyeghị n'Ala Nkwa ahụ. Ọ bughị mgbe ndị nwoke nile karijiri iri abụọ nwurụ (ma e wezuga Jọshua na Keleb) ka a ga-ahapụ ha ibanye n'Ala Nkwa ahụ. Chineke machibidoro Mozis iwu ibanye ma ọ bụ duru Izrel banye Kenan. Kama, ọ bụ Jọshua, bú onye na-enyere Mozis kwesiri ntụkwasị obi aka, ka a hopụtara iduzi ha. Ozugbo ha nwere okwukwe na Chineke ma rubere ya isi, e kwere ka ha bata n'Ala Nkwa ha.

Okwu onye nchikọta akụkọ:Mgbe anyị na-awaghari n'ụwa ebe a, anyị ga na-erubere Chineke isi n'ikwesị ntụkwasị obi ka e mee ka anyị dị ná mma ma nwee ike ibanye n'Ala Nkwa nke Eluigwe. Mmadụ ole dị ka Fero chere na ha nwere ike iga n'ihu na njem ha ma Chineke ghara? Nkwuputa ngwụcha.

Chineke rụrụ ọtụtụ ọrụ ebube dị iche iche nke ngozi n'ahụ ndị Izrel, ndị kasị pụta ìhè bụ ndị dugara ọtụtụ puku ndị ohu n'ala ahụ e kwere Ebreham ná nkwa ọtụtụ afọ gara aga.

Ọnwa atọ ka ha gachara n'Ijpt na ihe dị ka narị afọ anọ ka Chineke kwere Ebreham ná nkwa, ụmụ Izrel mara ụlọkwuu na Sainaj. N'ebe a ka Chineke pụtara wee nye Moses iwu-nsọ Ya. "Jehova we si Moses, Rigokutem n'ugwu ahu, nọdu n'ebe a, M'gēnye kwa gi mbadamba nkume ahu, bú iwu na ihe enyere n'iwu nke M'deworo, ka ha we zie ha ihe." (Ọpụpụ 24:12). Anyị na-ezo aka na ha dị ka Iwu Iri ma edepụtara ha n'okpuru.

- *"I ga-enwe chi ọzọ n'ihu m.*
- *"Emela onwe gi ihe oyiyi n'ụdị ihe ọ bụla dị n'eluigwe dij n'elu ma ọ bụ n'ụwa dij n'okpuru ma ọ bụ nke dij n'okpuru mmiri, akporọla ha isiala ma ọ bụ fee ha ofufe: n'ihu na mụ onwe m, Jehova bú Chineke gi, bụ Chineke ekworo, na-ata ụmuntakiri n'ihu mmehie nke ndị nna ha ruo ọgbọ nke atọ na nke anọ nke ndị kporọ m asị, ma na-egosi ihunanya n'ebe otu puku ọgbọ nke ndị hụrụ m n'anya nọ: debekwa iwu m.*
- *"Ekwela ka aha Jehova bú Chineke gi mee ihe n'uzọ na-ezighị ezi, n'ihu na Jehova agaghị agụ onye ọ bụla nke na-ekwujọ aha ya n'onye ikpe mara.*
- *"Cheta ụbọchị izu ike site n'idebe ya nsọ: ụbọchị isii ka i ga-adọgbu onwe gi n'ọrụ ma rụọ ọrụ gi niile, ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izu ike nke Jehova bụ Chineke gi: n'ime ya ka i gaghị arụ ọrụ ọ bụla, ma gi onwe gi, ma ọ bụ nwa gi nwoke ma ọ bụ nwa gi nwanyi, ma ọ bụ ohu gi nwoke ma ọ bụ ohu gi nwaanyi, ma ọ bụ anụmanụ gi, ma ọ bụ ọbia n'ime ọnụ ụzọ ámá gi: n'ihu na n'ime ụbọchị isii ka Jehova kere eluigwe na ala n'elu ha na oké osimiri, ma n'elu ha niile ka Jehova kere n'elu ha na oké osimiri, n'elu ha nile, elu-igwe na oké osimiri ka Ọ nọ n'elu ha na elu-igwe di n'elu ha, elu-igwe di kwa n'elu ha, na elu-igwe di n'elu ha nile n'elu oké osimiri. N'ihu ya, n'ubochi nke-asa ka Jehova gọziri ubochi-izu-ike, do kwa ya nsọ.*
- *"Sọpụrụ nna gi na nne gi, ka i wee dij ogologo n'ala ahụ Jehova bú Chineke gi na-enye gi.*

- “Egbula mmadụ.
- “Akwala iko.
- “Ezula ohi.
- “Agbala akaebe ụgha megide ibe gi.
- *Agu-kwa-la ulo onye-abata-obi-gi anya; (Ọpụpụ 20:3-17).*

Okwu onye nchikọta akukọ:na "Ogbugba ndụ":

Gụọ kwa iwu-nsọ ahụ ọzọ wee hụ na ha bụ iwu, iwu, ụkpụrụ, ihe ndị a ga-eme, na ihe ndị a na-agaghị eme. ! hụla nkwpụta ọ bụla nke mgbaghara ma ọ bụ okwukwe? Mba! Ogbugba-ndụ a ka e mere ka o were kpọta mmadụ na Kraịst ma mee ka ha mara maka mmehie. A ga-eji ogbugba ndụ ọhụrụ nke na-agbaghara ajọ omume dochie ya.

Ma Chineke hụrụ ihe ọjọọ n’ebe ndị ahụ nọ, si: “Oge na-abịa,’ ka Jehova kwuru, mgbe mụ na ụlọ Izrel na ụlọ Juda ga-agba ndụ ọhụrụ, ọ gaghị adị ka ogbugba ndụ mụ na ndị nna nna ha gbara mgbe m jidere ha n’aka iduga ha n’Ijipt, n’ihi na ha anogideghị na-ekwesị ntụkwasị obi n’ogbugba ndụ m, m wee wezuga onwe m n’ebe ha nọ, ka Jehova kwuru, ‘M ga-eme ka oge ahụ na Izrel dịrị ndụ. M’gābu-kwa-ra ha n’obi-ha; “Site n’ikpọ ogbugba ndụ a ‘ihe ọhụrụ,’ o mewo ka nke mbụ gharazie jbu ihe mgbe ochie; ihe na-akaghikwa ochie na ika nká ga-apụ n’anya n’isi nso.” (Ndị Hibru 8:8-13).

Mgbe Jizọs b́jara, o kwusara ozi nke nchehari, ozi nke amara Chineke na nke okwukwe, ihunanya na ime udo. Ọrụ ya bụ “ime uche onye zitere m nakwa ka ọ rụchaa ọrụ ya.” (Jón 4:34).

Jizọs meghere ụzọ anyị ga-esi nweta mgbaghara nke mmehie site n’iji obi ya niile nyefee ndụ ya dī ka nanị àjà mkpuchi mmehie maka mmehie anyị, nye ndị nile kwere na Ya na ndị “jiri obi ha nile rube isi n’ụdị izi ihe nke e nyere unu n’aka.” (Ndị Rom 6:17).

“Ma akukọ Akwukwọ Nsọ kwuputara na ụwa niile bụ onye mkpọrọ, a ga-enyefe ndị kwere na Kraịst, anyị agaghizi enye anyị ndị mkpọrọ. Ugbu a, okwukwe anyị na-abianụ, anyị agaghizi elekwasị anya na okwukwe.”(Ndị Galeshia 3:22-25).

“Ma unu onwe unu, ebe unu nwurụ anwụ na njehie unu na ebighi úgwù nke anụ ahụ unu, O mere ka ha na Ya dīkọọ ndụ, na-agbaghara unu njehie niile, hichapukwa ihe odide ahụ e depụtara n’iwu nke megidere anyị, b́ nke megidere anyị. O wepụrụ ya n’ụzọ, kpogidere ya n’obe.”(Ndị Kọlọsi 2:13-14).

!hụnanya na ebere Chineke nyere àjà ọbara zuru okè n’ime Ọkpara Ya. Ọnwụ Kraịst hiwere “ogbugba ndụ ọhụrụ” ahụ, na-enye mgbaghara nke mmehie na nnwere onwe pụọ ná mmehie nye ndị nile na-erube isi n’oku nke nchehari na nrube isi. (Gụọ Ndị Hibru 9:16-28).

“Ọ bụrụ na ị na-edebe iwu eze nke a na-achọta n’Akwụkwọ Nsọ, ‘Hụ onye agbata obi gi n’anya dị ka onwe gi,’ ị na-eme ihe ziri ezi: ma ọ bụrụ na unu ele mmadụ anya n’ihu, unu na-emehie, iwu na-amakwa unu ikpe dị ka ndị na-emebi iwu: n’ihi na onye ọ bụla nke na-edebe iwu dum ma sụọ ngọngọ n’otu oge, ikpe mara ya n’imebi ya niile. Ọ bụrụ na ị dighị akwa iko ma na-egbu ọchụ, ị ghọwo onye na-emebi iwu.(Jems 2:8-13).

Ọgwụgwụ okwu na "Ọgbụgba ndụ"

Mgbe a napụtara Izrel n’ohu Ijipt ma nweta ala nke mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya, ndị ikpe Chineke họtara na-achị Izrel. Ma, ndị Izrel chọrọ ịdị ka mba niile gbara ha gburugburu. Ha juru Chineke ma chọọ eze. Ya mere, Chineke nyere ha eze; Sọl. O ji ihe ndị mmadụ chọrọ - na-achị site n'echiche - kama ịbụ ohu Chineke na-erube isi. N’ihi ya, Samuel, ná ntuziaka Chineke, tere Devid mmanụ ịbụ eze, onye ga-erubere ya isi. Ọtụtụ ugboro, Devid gbapuru n’ebe Sọl nọ n’ihi na Sọl na-achugharị ya dị ka onye omekome na-achokarị igbu ya. Ma, n'agbanyeghi nke a, Devid juru ime ihe ọ bụla megide onye Chineke tere mmanụ.

Mgbe Sọl nwuchara, Devid ghọrọ eze. Chineke we kwue okwu bayere Devid, si, Achotawom Devid nwa Jesi, bú nwoke dika obim si di, ọ gēme kwa ihe nile m'nāchọ ka o me. Site n’umụ nwoke a ka Chineke wetara Israel, bú Onye Nzọputa, Jisọs, dị ka o kwere ná nkwa.” (Ọrụ 13:22-23).

N’otu oge, ndị ikom Devid so n’igwè aturu nke otu ọgaranya aha ya bụ Nebal, ma mgbe ha nọ n’ebe ahụ, ha mesoro ya ihe n’uzọ di mma na-echebe ya, n’emeghigbu ndi na-azuru ya anụ ma ọ bụ na-ewere ihe ọ bụla o nwere. Ka oge na-aga, Devid nọ nso, agụ gụwara ndi ikom ya, ha chokwara ihe oriri, ya mere Devid rioro ka e nyere ya aka, ma Nebal, bú nwoke obi tara mmiri nke a maara n’ihi omume ọjọọ ya, juru aririo Devid n’uzọ obi ọjọọ na n’uzọ nkwanye ụgwù. Iwe were Devid nke ukwu, o bu n’obi igbu ya, ma o cheghariri, kwe ka Chineke mee ihe o kpere n’ikpe.

Ma, ọ bughị ihe niile di mma ná ndụ Devid. Kama iga agha ya na ndi agha ya, ọ nọgidere n'ulo. N'ebe ahụ, ọ huru otu ọmaricha nwanyi, agụ ya, ma ziga ka ọ kpọọ ya ka o mejuo agụ mmekọahụ ya, mebie ọgbụgba ndụ alimdi na nwunye ya - ikwa iko. N’imuta na ọ di ime site na ya; Devid nyere iwu ka e gbuo di ya iji kpuchie mmehie ya. Di egwu? Ee! Ọ na-atọ Chineke uto? Mba! Devid choro afọ ojuju anụ ahụ ma kwenye n'ọnwunwa ahụ. Ọ tara ahuhu di ukwu maka mmehie a. Ma mgbe Netan, bú onye ozi sitere n’aka Chineke, zutere, o kwetara ihe ọjọọ ya, chegharịa ma rịo mgbaghara. Ọ bụ ezie na a gbaghaara ya, ọ ka tara ahuhu ihe si n'omume mmehie ya puta.

Okwu onye nchikota akuko: Ihe iru ụka adighi ya na agwa Devid sitere n’obi, ncheharị ya, na ọchichọ maka mgbaghara iji mee ka ya na Chineke di ná mma bụ ihe mere Chineke ga-eji si: “Achotawo m Devid nwa Jesi, nwoke di ka obi m si chọọ, onye ga-eme ihe niile m na-achọ.” (Ọrụ 13:22). Nkwuputa ngwucha.

Okwu onye nchikọta akụkọ:Nke a bụ ọnọdụ onye ọ bụla taa. Anyị niile emehiewo, anyị chọkwara ka anyị na Chineke dị ná mma, anyị kwesiri ime ka anyị na Chineke dị ná mma. Nkwupụta ngwụcha

Chineke kwere Devid nkwa na otu n'ime ụmụ ya ga-anọkwasi n'oocheeze ya ruo mgbe ebighị ebi, na-ezo aka n'ebe Jisọs, bụ Kraịst ahụ, onye alaeze ya na-agaghị enwe ọgwụgwụ. Ọ bụ Kraịst bụ onye; enweghị mmehie, rubere Chineke isi kpam kpam, ma jiri obi ya nye ndụ ya dị ka aja mgbaghara mmehie, si otú a na-emezu nkwa Chineke kwere Devid na Abraham.

Chineke gwara Adam, Noa, Ebreham, Aizik, na Jekọb okwu kpomkwem n'oge ahụ ọtụtụ ndị na-ezo aka dị ka "Oge Ọchịchị." N'oge e hiwere mba Izrel, Chineke gwara Mozis, Jọshua, na ndị ikpe ha okwu. Mgbe Samuel bụ onyeikpe, ndị Izrel nupụrụ ọchịchị Chineke isi site n'ịchọ ka e nye ha eze. N'oge ọchịchị ndị eze, Chineke si n'aka ndị ikom anyị na-akpọ "ndị amụma" zie ozi ya. Ndị amụma niile ziri ụmụ Izrel ozi Chineke mana ọ bughị ha niile bulitere amụma gbasara Mesaja na-abja. N'ime ọtụtụ narị afọ, e dekwere ihe kariri amụma 50, site n'ọtụtụ ndị amụma dị iche iche, bụ ndị nile mezuru n'ahụ Jizọs.

Amụma ole na ole na mmezu nke agba ọhụrụ ha ka edepụtara n'okpuru.

Malakaj 3:1Lezieni anya, Mu onwem nēziga onye-ozim, ọ gēdozi kwa uzọ n'irum: na mberede ka Jehova nke unu nāchọ gābiarute n'ulo uku Ya: Onye-ozim nke ọbụba-ndu ahu ka i nāchọ: lezieni anya, Ọ nābia. ka Jehova nke ụsụ ndị agha nke eluigwe kwuru."

Matiu 2:1-2"Mgbe a mụsiri Jizọs na Betlehem nke Judia n'oge Eze Herod, ndị amamihe si n'ebe ọwụwa anyanwụ bjarutere Jeruselem wee jụọ, si: "Olee ebe onye ahụ a mụrụ eze ndị Juu nọ? Anyị hụrụ kpakpando ya n'ebe ọwụwa anyanwụ, anyị bjakwara ife ya."

Jenesis 49:10"Mkpanaka eze agaghị esi na Juda pụọ, mkpara onye na-achị agaghikwa esi n'etiti ụkwụ ya pụọ, ruo mgbe ụtụ isi ga-abjakwute ya, ọ bụkwa ya ka ọ ga-erubere ndị mmadụ isi."

Luk 3:23-38Usoro omumụ Jizọs na-aguputa usoro omumụ ya site na Devid ruo Adam.

Jeremaja 23:5"Le, ubochi nābia, (ọ bu ihe si n'onu Jehova puta), mbe M'gēme ka alaka nke ezi omume biliere Devid, ọ gābu kwa eze dika eze, me kwa nghota, me ezi omume na ezi omume n'ala nka.

Matiu 1:1Nke a bụ akụkọ-ndekota nke ndụ Jisus Kraịst, nwa Devid, nwa Abraham.

Aizaya 7:13-14 "O wee si: "Nurunu, unu ulo Devid! Ọ bu ihe ntà na unu ime ka ike gwu madu, na unu we me ka ike gwu Chinekem? Ya mere, Jehova n'onwe ya ga-enye gi ihe iriba ama. Le, nwa agboghọ na-amaghị nwoke ga-aturu ime, mụọ nwa nwoke, ọ ga-akpokwa aha ya Immanuel (nke putara Chineke nonyere anyi).

Matiu 1:18Ugbu a omumụ Jizos Mezaja ahụ mere otú a. Mgbe nne ya Meri kwere Josef nkwa, tupu ha ebikọ, a chọputara na ọ dị ime site na Mmụọ Nsọ.

Luk 1:31-33Otụtụ nari afọ ka e mesiri, mmụọ ozi Gabriel gwara nwa agboghọ na-amaghị nwoke bú Meri na ọ ga-amụ nwa ma “ga-agụkwa aha ya Jizos, ọ ga-abụkwa onye ukwu, a ga-akpọkwa ya Ọkpara nke Onye Kasị Elu: Jehova Chineke ga-enyekwa ya ocheeze Devid nna ya, Ọ ga-achikwa ụlọ Jekọb ruo mgbe ebighị ebi, alaeze ya agaghikwa enwe ọgwụgwụ.”

Majka 5:2Ma gi onwe-gi, Betlehem Efrata, onye di ntà ibu n'etiti aḅuru nile nke Juda, n'etiti gi ka otù onye gāputa nyem onye gābu onye-isi n'Israel, onye nputa-ya sitere na mḅe ochie, site n'oge ochie.

Matiu 2:1-6“Mgbe a mụsiri Jizos na Betlehem di na Judia, n’oge Eze Herod... kpọkọta chikọta chikọta isi ndi-isi-nchu-àjà na ndi-ode-akwukwọ, ọ jua ha ebe a ga-amụ Mesaya.’ Ha zara, “Na Betlehem nke Judia.

Zekaraya 9:9“Nḅrija ọḅu nke ukwu, gi ada bú Zayon, tie mkpu n’oké olu, gi ada bú Jeruselem, lee, eze gi na-abịakwute gi: onye ezi omume na onye nzọputa ka ọ bụ, ọ di umeala n’obi, nọkwa n’elu inyinnya ibu, n’elu nwa inyinnya ibu, bú nwa inyinnya ibu.”

Matiu 21:6-7“Ndi nēso uzọ-Ya we je, me dika Jisus nyere ha iwu, we bute inyinnya-ibu ahu na nwa-inyinnya-ibu ahu, yikwasi ha uwe-ha; o we nọkwasi ha.”

Aizaya 53:5“Ma e meruru ya ahụ n’ihi mmebi iwu anyi, e chifia ya n’ihi ajọ omume anyi; ahuru nke udo anyi di n’ahụ ya, e jikwa ọnyá ya nile gwọọ anyi.”

Matiu 27:26“Mgbe ahụ, ọ hapuru ha Barabas; ma Jizos pịara ya ihe, nyefee ya ka a kpogide ya n'obe.”

Aizaya 53:7“A na-akpagbu ya, ewedara ya n’ala, ma o sagheghị ọḅu ya: di ka aturu nke a na-eduba n’ogbugbu, dikwa ka aturu nke na-agbachi nkiti n’ihu ndi na-akpacha ya, otú ahụ ka o sagheghị ọḅu ya.”

Matiu 27:12-14“Mgbe ndi isi nchuàjà na ndi okenye nọ na-ebo Jizos ebubo, ọ zaghi, Pajlet juru ya, si: “Í dighi anukwa ole ebubo ha na-ebo gi?” Ma Jizos azaghi ya ma ọli, nke mere na o juru govanọ anya nke ukwu.

Aizaya 53:9“Ha na ndi ajọ omume na ọgaranya mekwara ili ya n’onwu ya, n’agbanyeghi na o meghi ihe ike, ọ dighikwa aghughọ di n’onu ya.”

Matiu 27:57-60“E mesia, n’uhuruchi ahụ, otu ọgaranya si Arimatia bja, aha ya bu Josef, ọ ghokwara onye na-eso ụzọ Jizos, ọ gakwuuru Pajlet rjọ ka ozu Jizos, Pajlet wee nye iwu ka e mee ya.

1. Chineke kwere Abram nkwa na a ga-esi n'aka ya gozie ndi niile no n'ụwa.
Eziokwu ____ Ụgha ____
2. N'ih i ajọọ-omume, Chineke
 - a. ____ wepuru Adam na lv na paradajs ha
 - b. ____ jiri mmiri bibie mmadu niile ma e wezuga Noa na ezinulo ya
 - c. ____ E ji oku bibie Sodom
 - d. ____ O bugh i ajọ omume
3. Omume dabere na m chere kama eziokwu na-ebute oke nsogbu.
Eziokwu ____ Ụgha ____
4. Ogbugba ndu ah u Chineke gba site n'aka Mozis mere ka e nwee mgbaghara mmehie
Eziokwu ____ Ụgha ____
5. Amuma ndi e buru banyere Mesaya ah u emezugh i.
Eziokwu ____ Ụgha ____

Isi nke 3.

Kraist - Nkwa nke Chineke.

Kemgbe Adam na lv mehiere, bu nke kpatara odida ha na Chineke di na mma, o di mkpa ka mmadu na Chineke di na mma. O di mkpa ka a sachapu mmehie ya ma wepu ikpe omuma ya. N'oge zuru oke na site n'omume nke Mmuo Nso, Chineke ghorọ anu aru ibi n'etiti mmadu. Mmuo nso ruru oru ebube na-ekwe ka Meri turu ime n'enweghi mmekohu ya na nwoke. Mmuo ozi Gebriel gwara Meri ma mesia gwa Josef otu Chineke ga-esi jiri ha kpobata Mesaya, bu onye Chineke tere mmanu, nuwa iji naputa umu mmadu na mmehie ha. Ha abuo di njikere igho ndi ohu Chineke nagbanyeghi otu ndi mmadu ga-esi mesoo ha na nwa ha nwoke bu Jizos ma o bu ihe ha ga-ekwu banyere ha. Naani ihe ha chorọ bu irubere Chineke isi ma jiri ya mee ihe.

“Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke dikwara, Okwu ahu buru kwa Chineke, Ya na Chineke diri na mbu. Ekere ihe nile site na ya, ekoghi ihe obula e rere ma asi ya, ndu di kwa nime ya, na ndu ahu bu ihè nke madu. Ihè ah u ka o bjara naani ka o buru àmà nke ihè nke na-enye mmadu o bula na-abia nuwa, ma o bu ezie na e kere uwa, ma uwa amataghi ya. . . .(Jon 1:1-10, 14)

Jon kwusara baptizim maka ncheghari, e wee si na Juda nile bjakwutere Jon ka e mee ya baptizim. (baptizim, okwu Grik nke putara imikpu). Ma ndi-Farisi ufodu ndi ezitereri we jua Ya, si, Gini mere i neme baptism, ma o buru na gi onwe-gi abughi Kraist ahu, ma i bughi Elaija, ma i bughi onye-

amuma ahu? J̄on zara, si, Mu onwem n̄ēji miri me baptism: ma n'etiti unu ka ot̄u onye unu n̄amataghi, bú Onye ahu Nke n̄ābia n'azum, onye m'n̄erughi it̄opu eriri akpukp̄o-ukwu-Ya.

"Jiz̄os si na Galili b̄ja na J̄odan ka J̄on mee ya baptizim. Ma J̄on gbal̄ir̄i igbochi ya, si, 'O d̄i m mkpa ka i mee m baptizim, ì na-abjakwutekwa m?' J̄isus zara, si, Ka o di ub̄u a; o kwes̄ir̄i ekwes̄i ka anyi mee nke a iji mezu o ezi omume nile.' J̄on wee kweta." Mgbe e mekwara Jiz̄os baptizim, o si na mmiri ah̄u ozugbo gbagoo, ma, lee, e meghere eluigwe, o h̄ukwara mm̄ūo Chineke ka o na-efedata d̄i ka nduru, na-efekwas̄ikwa ya n'ah̄u: ma, le, otu olu si n'eluigwe na-as̄i, 'Onye a bu Okpara m m h̄ur̄u n'anya, onye ihe ya d̄i m ezi mma.(Matiu 3:13-17).

Okwu:Nke a kwadoro ihe J̄on kwuru tupu e mee Jiz̄os baptizimLe, Nwa-aturu Chineke, Onye n̄ēbupu nmehie nke uwa!

Mgbe e mes̄ir̄i ya baptizim, "Jiz̄os jup̄tara na Mm̄ūo Ns̄o wee duru ya gaa n'ozara, ekwensu wee nwaa ya ruo ub̄och̄i iri an̄o, o righ̄ikwa ihe o būla n'ub̄och̄i nd̄i ah̄u, aguū ḡukwara ya n'ogwugwu ha." (Luk 4:1-2) Mgbe ah̄u, Ekwensu nwara ya n'ihe niile d̄i ka a nwara anyi:

- Och̄ich̄o nri - aguū an̄u ah̄u,
- Och̄ich̄o maka ike - mpako nke nd̄u,
- Och̄ich̄o maka ihe - och̄ich̄o nke anya.

Jiz̄os chere ihe ìma aka na onwunwa o būla ihu n'ekwegh̄i n'ikwu "e dere ya." ekwensu wee pūo maka oge dabara adaba kar̄ja.

Jiz̄os si n'ebe a nwara ya pūo wee "weghachi na Galili n'ike mm̄ūo ns̄o, akuk̄o banyere ya wee gbasaa n'ime ime obodo dum, o wee na-ezi ihe n'ul̄o nzuk̄o ha, mmad̄u niile na-etokwa ya. edere: 'Mm̄ūo nke Jehova d̄i n'ah̄u m, n'ih̄i na o tewo m mman̄u ikwusara nd̄i ogbenye ozi ōma. O zitewo m ikwusa nnwere onwe nye nd̄i mkp̄or̄o, na ih̄ughachi nd̄i ìs̄i, ka m t̄ohap̄u nd̄i a na-emegbu emegbu, ìkp̄osa af̄o nke ihu ōma Jehova.

O wee kp̄och̄ie akwukw̄o mpiak̄ota ah̄u, nyeghachi onye na-ejere ya ozi ma n̄od̄u ala. Ndi nile n̄o n'ulo-nzuk̄o ahu legidere Ya anya, o we malite si ha, Ta ihe edeworo n'akwukw̄o ns̄o emezuwo n'onu-unu. Ha nile kwu-kwa-ra okwu bayere Ya nke-ōma; 'Onye a o būgh̄i nwa Josef?' ha jur̄u. ... Ha we bilie, chupu ya n'obodo ahu, kuru ya je n'of̄e ugwu nke ewuru obodo ahu n'elu ya, ka ha tuda ya n'elu nkume di elu. Ma o gafere kp̄omkwem n'etiti ìgw̄e mmad̄u ah̄u wee gawa."(Luk 4:14-22, 29-30).

Mgbe ya na nwaanȳi Sameria ah̄u b̄jara isere mmiri n'olulu mmiri Jek̄ob kpar̄itachara obere oge, nwaanȳi ah̄u s̄ir̄i Jiz̄os: "Amaara m na Mesaya na-ab̄ja, mgbe o b̄jakwara, o ga-ak̄owara anyi ihe niile." J̄isus we kwuputa, si, Mu onwem Nke n̄āgwa gi okwu bu Ya.(J̄on 4:7-26).

N'oge kwesiri ekwesị, Jizos ga-amalite igosi ndi niile na O bu Chineke onye bjara n'ụwa ibi n'etiti umu mmadu igbo aja zuru okè maka mmehie mmadu. O mere nka site na ndu zuru okè nke O biri, na ihe-iriba-ama nile O luworo n'iru otutu igwè madu.

Jizos enwetaghị ozuzu o bula n'ulo akwukwo ndi rabai. Otú o di, ndi mmadu ghotara na o ji ikike na-ekwu okwu, o bughị di ka ndi ndú okpukpe ndi ozó; ndi rabai, ndi nchujà, ndi Farisii, na ndi odeakwukwo. Nye ndi a "ndi gurú akwukwo" Jizos rutaru aka n'okwu ya na-akpo ha ndi ihu abuo, na ndi nduzi kpuru isi di ka obi, uche, na agwa ha, di nnoo mpako, ndi mpako, ndi mpako, ekworo, na ndi di njikere ikwusi n'enweghi ihe o bula iji nogide na-enwe onodu ha n'obodo. Ha kwudiri na o bu Ekwensu mere otutu oru ebube o ruru kama inye Chineke otuto.

N'otu oge, O kwusiri njem olili ozu iji mee ka otu nwa otu nwanyi di ya nwuru dighachi ndu. O gworo ndi kpuru isi ma o bu ndi ngworo na ndu ha niile, bu nke onye o bula no n'obodo ahụ maara. N'ikpezu, o gara n'ebe a na-eli ozu, meghee ili ahụ, mee ka otu ahụ nke na-erekasi elu dighachi ndu. Ihe ndi a niile na oru ebube gosiri ndi na-akwua aka oto na ndi nwere obi eziokwu na Jizos bu Okpara Chineke. Ha kweere.

"Ihe ahụ nke di site na mmalite, Kraist, nke anyi nuru, nke anyi ji anya anyi hu, nke anyi lere anya na aka anyi meturu aka—nke a ka anyi na-ekwusa banyere Okwu nke ndu, ndu ahụ putara, anyi ahwo ya, na-agbara ya àmà, na anyi na-ekwusara gi ndu ebighi ebi, nke dinyeere Nna anyi, gosikwa anyi."(1 Jon 1:1-2).

O bu n'ime Kraist ka anyi na Chineke na-adi na mman'ihì na "Jizos zara, si, Mu onwe m bu uzó na eziokwu na ndu: o dighi onye na-abiakwute Nna m ma o bughì site na mu." (Jon 14:6).

Ya mere, Kraist aghaghì ibu ozi oma ahụ.

Tupu ozi "Ozi Oma" abia, o di mkpa ka e kpuchiri mmehie. Jizos, bu onye biri ndu n'emeghi mmehie, ga-eji aka ya nye ndu ya di ka "aja obara" a choró. Ya mere, ozi oma Jizos na-enye mmadu nhoró inakwere ma o bu iju mgbaghara na nzoputa nke Chineke.

"Mgbe o kpesiri ekpere, Jizos na ndi na-eso uzó ya gabiga na ndagwurugwu Kidron, n'akuku nke ozó, ubi oliv di, ya na ndi na-eso uzó ya wee banye n'ime ya: Judas, onye raara ya nye, maara ebe ahụ, n'ihì na Jizos na ndi na-eso uzó ya zukoro otutu ugboro n'ebe ahụ. Ebe Jisus mara ihe nile gaje ime Ya, O pua, si ha, Onye ka unu nācho? Ha we za, si, Jisus Onye Nazaret, bu Onye-isi-nchujà, we zara Jisus n'ulo-nzuko-Ya, na mbe nile ndi-Ju nile nābakota. Ma mbe Jisus kwusiri nka, otu onye nime ndi-isi nke no nso we tibu ya n'iru, si, O bu otú a ka i nāza onye-isi-nchujà? Jizos zara, si, 'O buru na m kwuru ihe ojoo, gbaa akaebe banyere ihe ojoo. Anas we ziga ya n'abu, jekuru Kaiafas, bu onye-isi-nchujà. 'Nke ahụ o bu echiche nke gi' ka Jizos juru, 'ka o bu ndi ozó gwara gi banyere m?' 'Abu m onye Juu?' Pailat we za, si, O bu ndi-gi na ndi-isi-nchujà nyeworo gi nye n'akam. Jisus siri, Ala-ezem esiteghi n'ụwa nka, ndi-orum galu olu ka ndi-Ju ghara ijidem:

ma uḅu a ala-ezem si n'ebe ọzọ. 'I bụ eze!' Jisus zara, si, I ziri ezi n'ikwu na Mu onwem bu eze, n'ihhi nka ka M'jiworo n'uwa, ka M'we ọbara ezi-okwu àmà. (Jọn 18:1-5, 12-13, 19-24, 28, 33-37).

Pailat we pua jekuru ndi-Ju ọzọ, si, Ọ dighi ihe m'nāchọta ọ dighi ihe-nḅo-ama megide Ya: Ònu nāchọ ka m'rapu 'Eze ndi-Ju'? ... Pailet wee were Jizọs kọọ ya ihe, ndi agha wee kpuchie okpueze ogwu n'isi. (Jọn 18:38-19:2).

Okwu onye nchikọta akukọ:A na-eme nkwaadebe maka ipia ihe ahụ mgbe a napuru onye mkporo ahụ uwe ya ma kee ya aka n'osisi n'elu isi ya. Obi abuo adighi ya na ndi Rom gaara agbali mbo ọ bua igbaso iwu ndi Juu n'okwu a, mana ndi Juu nwere iwu ochie nke machibidoro ihe kariri ahiri iri anọ. Nkwuputa ngwucha.

"N'ikpeazu, Pailet rara ya nye n'aka ha ka a kpoide ya n'obe. Ya mere, ndi agha wee na-elekota Jizọs, na-ebu obe nke ya, gawa n'ebe okpokoro isi (nke a na-akpo n'asusu Arameik, a na-akpo Gologota). Ndi Juu guru ihe iriba ama a, n'ihhi na ebe akpogidere Jizọs n'obe di nso n'obodo ahụ, e dekwara ya n'asusu Arameik na Latın na Grik. Pailat zara, si, Ihe M'deworo ka m'deworo. (Jọn 19:16-22).

Site n'oge hour nke-isi rue oge hour nke-iteghete, ọchichiri we ọa n'ala ahu nile: dika oge hour nke-iteghete Jisus we tie n'oké olu, si, Eloi, Eloi, lama sabaktani? - nke putara, 'Chineke m, Chineke m, gini mere i ji gbahapu m?' ... Mgbe Jizọs tiri mkpu ọzọ n'oké olu, ọ hapuru mmuo nsọ ya, na mgbe ahụ, akwà-nkwuba nke ulo nsọ ahụ gbawara abuo site n'elu ruo n'ala ma ihe nile mere, ha turu egwu, wee tie, si, N'ezie ọ bu Okpara Chineke! (Matu 27:45-46, 50-54).

Okwu onye nchikọta akukọ:Jon na-agbakwunye, si: "Mgbe e mesiri, ebe Jizos matara na e dechara ihe niile ugbo a, ka e meekwa ihe e dere n'akwukwo Nso, ọ siri, 'Akpiri na-akpo m nku.' Otu ite mmanya gbara uka di n'ebe ahụ, ya mere, ha wunye sponge n'ime ya, tinye sponge ahụ n'osisi osisi hyssop ahụ, bulite ya n'egbugbere onu Jizos, mgbe ọ nara ihe onunu ahụ, Jizos kwuru, si: "Ọ gwula. O wee rube isi ma nye mmuo ya." (Jọn 19:28-30). Nkwuputa ngwucha.

Okwu onye nchikọta:Ihe mgbochi nke kewapuru Ebe Nso na Ebe Nso Kachasi Ebe Nso—ebe onuno Chineke di tutu ndokpu n'agha nke Babilon—dowara site n'elu ruo n'ala na-enye onye Juu ọ bua ohere ihu ma nweta ohere nke Ebe Nso. Ọ di iriba ama na a dowara akwa mgbochi ahụ n'elu nke na-egosi na ọ bughị mmadu mere ya. Nkwuputa ngwucha.

. Okwu onye nchikọta akukọ:Ma uḅu a nime Kraist Jisus unu, ndi nile nabughi ndi-Ju, ndi no n'ebe di anya site n'obara Kraist ka ewelataworo unu nso: n'ihhi na Ya onwe-ya bu udo-ayi, Onye meworo ha abua, me kwa ka ihe-agha ahu, bu mbidi nekesa nke iro, site n'imebi n'anu-aru-Ya iwu, ya na iwu-nsọ na iwu-ya nile. (Ndi Efesos 2:13-15). Nkwuputa ngwucha

"Ebe ọ bu na ndi Juu achoghị ka e debe ozu ndi ahụ n'obe n'Ubochi Izu Ike, ha rioro Pailet ka a kujie ukwu ya, bupukwa ozu ndi ahụ. Ya mere, ndi agha ahụ biara gbajie ukwu nwoke mbu ahụ a

kpogidere Jizos n'obe, na nke nke ozọ. Nwoke ahụ nke hụrụ ya agbawo àmà, ma àmà ya bụ eziokwu. (Jọn 19:31-37).

“E mesja, Josef onye Arimatia rjorọ Pajlet ka o bunye ya ozu Jizos, ma Josef bụ onye na-eso ụzọ Jizos, ma na nzuzo n’ihi na ọ tūrụ egwu ndị Juu, ma Pajlet kwere ka ọ bja buru ozu ahụ, ya na Nikodimos, bụ nwoke ahụ gara leta Jizos n’abalị, Nikodimos wetara ngwakọta nke myrrh na aloes, ihe dị ka ozu Jizos iri asaa na ise, tinyere ihe dị ka paund iri asaa na ise, tinyere ya paund ise. Nke a bụ dị ka omenala ndị Juu si dij, n’ebe akpogidere Jizos n’obe, e nwere ubi ubi, na n’ogige ahụ, a ọ dighi onye a togborọ n’ime ya. (Jọn 19:38-42; Matiu 27:60).

“Mgbe ụbọchị izu ike gafeworo, Meri Magdalin na Meri nne Jems na Salomi zutara uda dij iche iche ka ha wee gaa te ozu Jizos mmanụ: n’isi ụtụtụ n’ụbọchị mbụ n’izu, mgbe anyanwụ wara, ha na-aga n’ili ahụ, ha juru onwe ha, si: ‘Ọnye ga-akwapụ nkume ahụ n’onyị ụzọ ili ahụ?’ Ma mgbe ha leliri anya elu, ha hūrụ na a kwapụwo nkume ahụ, bụ nke dij nnọọ ukwu n’ili ahụ, ha hūrụ otu nwa okorobia yi uwe mwuda dij ọcha ka ọ nọ ọdụ n’akụkụ aka nri; N’ebe ahu ka unu gāhu Ya, dika Ọ gwara unu. Ndị inyom ahụ na-ama jijiji na mgbagwoju anya, ha wee si n’ili ahụ gbapụ. (Mak 16:1-8)

Okwu onye nchikọta akụkọ: Matiu kwuru na e nwere oké ala ọma jijiji, n’ihi na mmụọ ozi nke Onyenwe anyị si n’eluigwe rịdata wee gaa n’ili ahụ, tugharia nkume ahụ ma nọdụ n’elu ya. (Matiu 28:3). Nkwuputa ngwucha.

Ma Meri guzoro n’azu ìlì ahu nākwa ákwá: m̀be ọ nākwa ákwá, o we hulatará leba anya n’ìlì ahu, we hu ndi-mọ-ozì abua yi uwe ọcha, nānọdu ala n’ebe aru Jisus nọ, otù n’isi, ibe-ya kwa n’ukwu: ha we si ya, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? ‘Ha ewepụwo Onyenwe m,’ ka ọ sịrị, ‘ma amaghị m ebe ha debere ya.’ O we chigharia, hu Jisus ka Ọ nēguzo, ma ọ maghi na ọ bu Jisus, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? O we che na ya bu onye-ọlu-ubi ahu, ọ si, Onye-nwe-ayi, ọ buru na i bupuwo ya, gosim ebe I togborọ ya, m’gēweta kwa ya. Jisus si ya, Meri. O we chigharia n’ebe ọ nọ, tie n’Aramaic, si, Rabbonai! nke pụtara Onye Ozizi). Jizos sịrị, ‘Unu ejidela m, n’ihi na alaghachikwuteghi Nna m, kama gakwuru ụmụnne m, si, ‘Ana m alaghachikwuru Nna m na Nna unu, na Chineke m na Chineke unu. Meri Magdalin gara gwa ndị na-eso ụzọ ya, si: ‘Ahụwo m Onyenwe anyị!’ Ọ gwakwara ha na ọ gwara ya ihe ndị a.” (Jọn 20:11-18).

“N’uhuruchi nke ụbọchị mbụ n’izu ahụ, mgbe ndị na-eso ụzọ Jizos nọkoro, kpochiekwa onyị ụzọ ndị Juu n’ihi egwu ndị Juu, Jizos b́jara guzo n’etiti ha, si: ‘Udo dírì unu!’ M̀be O kwusiri nka, O we gosi ha aka-Ya na akuku-Ya; O we kukwasi ha ume, si, Naranu Mọ Nso, ọ buru na unu àbaghara onye ọ bula nmehie-ya; (Jọn 20:19-23).

Kraịst, “Ọkpara nke Chineke Dị Ndụ” (Matiu 16:15, 16) gwara ndị na-eso ụzọ Ya na ya ga-eke otu “ndị a kpọrọ òkù” (ụka) ndị Chineke ga-etinye n’Alaeze nke ga-eji ike bja n’oge ndụ ụfọdụ.

Enye ama eneñede etịn abañā ini emi Obio Ubōñ Esie edidide ke ini enye ọkọdọhọde mmọ ete, 'Ke akpanikọ ke ndọhọ mbufo nte, ndusuk owo emi ẹdade mi iditakke nkpa mbemiso ẹkọtde Obio Ubōñ Abasi edi ke odudu.' (Mark 9:1).

Okwu onye nchikọta akukọ:Ya mere, anyị na-ahụ na Kraịst ga-eguzobe chọchị ya n'oge ndụ ụfọdụ n'ime ndị na-ege ya ntị. Nkwupụta ngwụcha.

Obere oge ka Jizọs gwachara Judas na ọ ga-arara ya nye, ọ siri: "Unu bụ ndị guzoworo n'akukọ m n'ọnwunwa m, m na-enyekwara unu alaeze, dị nnọọ ka Nna m nyefere m otu onye, ka unu wee rie ma n'ụọ ihe ọhụnụ na tebụl m n'alaeze m, n'orokwa n'ocheeze ikpe, na-ekpe ebo iri na abụọ nke Izrel ikpe." (Luk 20:28-3)

Okwu:Ụfọdụ kwenyere na etinyere ndị ozi ahụ n'ime ọgbakọ Kraịst n'oge a ka Ọ họtara ha Alaeze Ya.

Ka Ọ dị njikere ilaghachikwute Chineke Nna, "Jizọs biakwutere ha wee si, 'Enyewo m ikike niile n'elugwe na n'elu ụwa. Ya mere, gaanụ mee ndị mba niile ka ha buru ndị na-eso ụzọ, na-eme ha baptizim n'aha nke Nna na nke Ọkpara na nke Mmụọ Nsọ, na-akuziri ha ka ha debe ihe niile m nyere unu n'iwu. N'ezie, m n'onyeere unu mgbe niile ruo ọgwụgwụ nke oge.(Matiu 28:18-20).

"O wee si ha: 'Gaanụ n'ụwa dum kwusaara ihe niile e kere eke ozi ọma: onye ọ bụla nke kwere, e meekwa ya baptizim, a ga-azọpụta ya, ma onye na-ekweghị ekwe, a ga-ama ya ikpe.(Mak 16:15-17).

N'akwukwọ mbụ m, lofilos, edepụtara m ihe niile Jizọs malitere ime ma na-ekwu banyere Alaeze Chineke. N'otu oge, o nyere ha iwu, o nyere ha iwu: 'ahapụla Jerusalem kama chere Onyinye nke Nnam kwere nkwa, nke unu nuru ka m'nēkwu, n'ihi na Jọn were miri me baptism, ma n'ubochi fọduru, agēji Mọ Nsọ me unu baptism. Ya mere, m'be ha zukorọ, ha siri Ya, Onye-nwe-ayi, ọ bu m'be a ka Gi onwe-gi gaje inyeghachi Israel ala-eze?

"O sikwara

*ha, פֶּלֶאֶסְטִינָה mma mma mma
`] 7: ike, אֶלְכָּוָה unu, בָּקְוָה àmà na Jerusalem, na
nime Judia Nile na Sameria, rue nsọtụ uwa. M'be O kwusiri nka, ewe weliri Ya elu n'anya-ha: igwe-
oji we zonari ya n'anya-ha.*

"Ha legidere anya n'elugwe ka ọ na-aga, na mberede, ndị ikom abụọ yi uwe na-acha ọcha guzoro n'akukọ ha, si, 'Ndị Galili, gini mere unu ji guzoro n'ebe a na-ele anya n'elugwe? Mgbe ahụ, ha si n'ugwu a na-akpọ Ugwu Oliv lōta na Jeruselem, bụ ije ije n'ubochi izu ike n'obodo ahụ, ha rịgoro n'ụlọ elu ahụ, bụ ndị nọ n'ebe ahụ, bụ Pita, Jọn, Jems na Andru;(Orụ 1:1-14).

Okwu onye nchikọta akukọ:Na nke mbụ ya mgbe Adam na Iy mehiechara, n'oge na-adighi anya, ụmụ mmadụ ga-emeghere ha ụzọ ime ka ha na Chineke dị ná mma. Nkwupụta ngwụcha.

Ọ bụ ezie na ọ bụ n’ime Bible ka e kpughere Jizọs, e nwere ọtụtụ ihe àmà na-abughị Bible na-egosi na Jizọs bụ onye akụkọ ihe mere eme, dị nnọọ ka Bible si kọwaa ya. Ihe odide ndị a dipụrụ adịpụ nke ndị ọkọ akụkọ ihe mere eme oge ochie kwadoro ihe Bible na-ekwu banyere ya, o sikwa n’aka Edward C. Wharton n’akwụkwọ ya bụ “Christianity: A Clear Case of History.”

Julius Africanus, Onye Kraịst na-edede akụkọ ihe mere eme nke narị afọ nke abụọ, hotara Thallus, onye ọkọ akụkọ ihe mere eme nke a mụrụ onye Sameria nke biri ma rụọ ọrụ na Rom n’ihe dị ka AD 52. Thallus, n’akwụkwọ nke atọ nke akụkọ ihe mere eme ya, kọwara ọchịchiri a dị ka chi jiri n’ehihie.” Africanus kwuru na ya emegideghị akụkọ ahụ na-arụ ụka na chi jiri n’ehihie apụghị ime n’oge ọnwá zuru ezu, dị ka o mere mgbe Jizọs nwurụ n’oge Ememme Ngabiga. Ike nke izo aka na Thallus bụ na a maara ọnọdụ nke ọnwụ Jizọs n’Obodo Imperial dị ka n’etiti narị afọ mbụ. Eziokwu nke mkpogidere Jizọs n’obe ga-aburiri nke a mara nke ọma n’oge ahụ, ruo n’ókè ndị na-ekweghị ekwe dị ka Thallus chere na ọ dị mkpa ikọwa okwu nke ọchịchiri ahụ dị ka ihe okike. ... N’uzọ na-emegide onwe ya, mgbalị Thallus agbanweela ka ọ buru isi ihe akaebe nke akụkọ ihe mere eme maka Jizọs na maka ntụkwasị obi nke akụkọ Mak banyere ọchịchiri n’oge ọnwụ ya nke na-ekwu "N’oge awa nke isii ọchịchiri gbara ụwa dum ruo n’awa nke itoolu." (Mak 15:33).

Mara mmanya-Serapion

Otu ihe odide dị n’Ebe Ndebe Ihe Ochie nke Britain na-ehekwa ihe odide nke akwụkwọ ozi onye Siria aha ya bụ Mara Bar-Serapion zigara nwa ya nwoke, bụ ebe o kwuru banyere Jizọs, ma Eze ahụ maara ihe anwughị n’ihi ihe ọma; enye ama odu uwem ke ukpepñkpo emi enye ọkọnde.

Cornelius Tacitus

Otu ọkọ akụkọ ihe mere eme Rom nke diri ndụ malite n’ihe dị ka AD 50 ruo AD 100 dere banyere ọkọ Nero. "N’ihi ya, iji kpochapụ akụkọ ahụ, Nero kwadoro ikpe ọmụma ahụ ma mebie òtù ndị a kpọrọ asi maka ihe arụ ha, ndị ọha mmadụ na-akpọ Ndị Kraịst. Kraịst, bụ onye aha ya sitere, tara ahụhụ dị ukwu n’oge ọchịchị Taibiriọs site n’aka otu n’ime ndị na-achị anyị, bụ Pōntiọs Pilatọs."

Plinius Sekundus

Otu onye ọchịchị Rom na AD 112 dere Emperor Trajan "Ha (Ndị Kraịst) bụ àgwà nke nzukọ n’otu ụbọchị a kapiri ọny tupu ihè, mgbe ha na-abụ abụ nye Kraịst dị ka Chineke ma kee onwe ha iyi na ha agaghị eme ajọ omume ọ bụla ... mgbe nke ahụ bụ omenala ha ikewapụ, wee zukọta ọzọ iji rie nri, ma nri nke ụdị nkịti."

Seutonium

Otu onye nyocha na onye ọrụ ụlọikpe nke Imperial House n’oge ọchịchị Hadrian dere banyere AD 120 na Ndụ Claudius. “Ka ndị Juu nọ na-enwe ọgba aghara mgbe Nile site ná mkpali nke Krestọs, Klōdiọs chụpụrụ ha na Rom.

Josephus bụ onye Romano na onye Juu na-akọ akụkọ ihe mere eme nke narị afọ mbụ, onye a mụrụ na Jeruselem—nke bụ akụkọ Judia nke Rom mgbe ahụ—na AD 33. Josephus nwere ihe àmà na-akpali mmasị. "O we bilie n'ihe dị ka oge a, Jizọs, onye maara ihe, ma ọ bụrụ na anyị ga-akpọ ya nwoke; n'ihi na ọ bụ onye na-eme ihe ebube, onye ozizi nke ndị mmadụ na-anata eziokwu na obi uto. O meriri otutu ndị Juu na otutu ndị Grik. Nwoke a bụ Mezaia ahụ. Ma mgbe Pailet mara ya ikpe n'obe n'ihi mkpali nke ndị ndú nke anyị, ndị hụrụ ya n'anya site na mbụ ubochi, ọ kwụsighi na ha amụma. buru amụma ma kwuo otutu ihe ndị ozo magburu onwe ha banyere ya.

Okwu na-esonye sitere na FF Bruce na-achikọta nke a nke ọma. "Ihe ọ bụla ozo nwere ike na-eche banyere ihe àmà sitere n'aka ndị Juu oge ochie na ndị Jentail dere ... ọ dighi ihe ozo guzosie ike, n'ihi na ndị na-ajụ àmà nke Christian odide, akụkọ ihe mere eme agwa nke Jizọs n'onwe ya. Ufodu ndị edemede nwere ike egwuregwu na fancy nke a 'Kraist-akụkọ ifo,' ma ha adighi eme ya na mgbakwasị nke akụkọ ihe mere eme na-egosi. The Historyity nke Kraist di ka axiomativity nke onwe-an-historius . Ọ bughị ndi oko akukọ ihe mere eme na-agbasa echiche 'Kraist-akukọ ifo'."

Mmechi

Jizọs onye Nazaret bụ ihe omimi nke Chineke. Mgbe Setan, bụ mmụọ ozi ahụ na-enupụ isi nwará onwunwa Jizọs, Jizọs malitere ikwusa ozi mgbaghara na nzọpụta Ya. Mgbe aja mgbaghara mmehie nke Jizọs (ikpogidere n'obe), mbilite n'onwụ ya, na nriigo elu ya gasiri, a malitere ikwusa ozi nke ime n'otu n'otu nye mmadụ nile. Onye ọ bụla nke na-atụkwasi okwukwe, ntụkwasi obi, na nrube-isi na Ya, a na-eme ka ha na Onye Okike ha di n'otu ma tinye n'ime ahụ Kraist, bụ ọgbakọ ya.

1. Mgbe Jón mere Jizọs baptizim (mikpu).
 - a. ___ E meghere eluigwe.
 - b. ___ Mmụọ nke Chineke dakwasiri ya.
 - c. ___ Otu olu kwuru, "Nke a bụ Ọkpara m m hụrụ n'anya, onye ihe ya masiri m nke ukwuu."
 - d. ___ Ihe niile di n'elu
 - e. ___ Ọ nweghi ihe mere, naani mmiri ruru ya
2. Ekwensu nwará Jizọs site n'ochicho Ya
 - a. ___ Nri
 - b. ___ Ike
 - c. ___ Ihe onwunwe
3. Jizọs gwara nwaanyi Sameria na ya bụ Mesaya ahụ

Eziokwu ___ Ugha ___
4. Ọ bụ site na Kraist ka mmadụ na Chineke na-adị ná mma.

Eziokwu ___ Ugha ___

